

Splněný sen

DR. JAROMÍR WOLF

Zatímco skupina Radana Kuchaře bojovala o Uparisín, podnikla druhá početnější skupina horolezců průzkum do oblasti východně od základního tábora s cílem najít cestu a vystoupit na další, dosud panenskou šestitisícovku Kala Pandža. Viděli jsme tento krásně pravidelný štít tvaru čtyřbokého hranolu několikrát při výstupech na okolní štíty. Krásný vrchol, ležící v severní rozsoše, vybíhající z bezejmenné šestitisícovky nad sedlem Anuřah k severu a dominující dolině stejného jména, se vyznačoval tím, že ho nebylo možno spatřit z našeho základního tábora a že cesta k jeho úpatí na vysoko položenou ledovcovou plošinu byla záhadou. Ivan Gáljy, pozorující štít z protější doliny ze šestitisícovky Koh e Mina (Hora přátelství), předpokládal, že na plošinu musí vést poměrně snadná cesta jižním hřebenem z bezejmenného sedla, jehož výš jsme odhadovali asi na 5 500 m.

A tak dne 26. srpna se z základního tábora vypravila směrem východním osmičlenná výprava horolezců se čtyřmi nosiči z kmene Wachí. Tito horalé, vlastně Tádžikové, jsou úžasně vytrvalí, skromní a přátelští. Bez jejich spolupráce bychom uskutečnili sotva položnu objeveného plánu expedice. Nyní nás doprovázeli ti nejlepší — Chorobachš, Madagbar, Iza Čo a No Dir. Vlastní horolezeckou skupinu tvořili Ivan Gáljy, Ivan Urbanovič, Mírek Jaškovský, Honza Červinka s kamerou 35 mm, dále Antoníček, fotograf Vilda Heckel, vedoucí čs. expedice Vláda Šedivý a já.

Nad táborem jsme přešli ledovec a stoupali strmým suťoviskem vzhůru. Nejdívočejší dolinou, jakou jsme v Hindúkuši poznali. Mezi dvěma skalními ostrohy, zbudovanými z kompaktní žuly, která mi svou morfolozi i okrovou barvou tolik připomínala skály v oblasti Montblanku, valí se v čele ledovce obrovitě suťovisko s ohromnými kvádry čerstvě puklé horniny. Cesta — napolo lezecký terén — je velmi namáhavá, bezprostřední okolí pustší a pustší. Často odpočíváme. Konečně odpoledne ve výš asi 4 800 m nalézáme dvě plochá místa těsně pod ledovcem, kde lze postavit dva stany. Vyplácíme nosiče, kteří se vracejí do základního tábora, a brzy uléháme k spánku.

Ráno vstáváme v 02.00 hod. To je hrozně nepříjemné.

Mrzne, a když si připínáme železa, vane ostrý ledový vítr. Stoupáme za ranního šera a velmi těžkými batohy — spací pytle, potrava na 3—4 dny, lana, lezecká výzbroj. Velmi pomalu zdoláváme ledovou stěnu, spadající ze sedla. Nikdy jsem dosud nelezl tak dlouhým ledovým srázem. Téměř 1 000 m výškového rozdílu nás dělí od sedla, za nimž, jak doufáme, nalezneme klíč k další cestě na Kala Pandžu.

V poledne jsme konečně v sedle. Výškoměr ukazuje 5 750 m n. m. Jsme dobře aklimatizováni, ale přesto nás výstup strmým ledovým svahem velmi unavil. A cesta ke Kala Pandže stále není jasná! K severu vybíhá velmi ostrý skalně ledový hřeben — je třeba jít tudy, anebo hřeben obejít na východ, což by však znamenalo značnou ztrátu výšky. A jak ukazuje další průzkum při výstupu na dva nižší vrcholy jižně od sedla, náš hřeben je jediná možná cesta na ledovcovou plošinu a na vrchol.

Noc je velmi, velmi chladná, mrazivá a ledová. A bivač pod převislou skálou v ledovém výklenku v této výšce není žádnou slastí. Kupodivu dost dobře spím. Tonda vedle mě však nespí celou noc, slyším občas, jak si tře mrznoucí nohy — zapomněl dole pérové papučky. Ostatní spí v hluboké ledovcové trhlině, do níž se spouští po laně. Alespoň tam nejouká vítr jako u nás na hřebenu.

Vstáváme, až když východ slunce ozáří náš bivač — bude krásné počasí. Jíme a pijeme pranepatrně — chuť k jídlu v těchto výškách je velmi malá — navazujeme se ve dvojčkách na lano a nastupujeme na hřeben. Nemá konce. Středně těžké lezení v pevné skále, úžasně exponované firnové úseky, převěje, zmrzlý, dobře nesoucí sníh — to jsou předpoklady požitku z lezení. Ovšem ve výšce 6 000 m a s pocitem nejistoty, zda náš hřeben skutečně dovede na kýženou plošinu, neskýtá to pravé potěšení, i když počasí je nádherné a pohledy do dálky i hloubi úchvatné.

Konečně je však jasné, že cesta na Kala Pandžu je otevřená. Stojíme na ohromném ledovcovém plató přímo pod pětisetmetrovou jihozápadní stěnou naší hory.

Slunce začíná přímo žhnout, musíme spěchat, první skupina vyráží a pomalu získává výšku ve strmém firnu, stup za stupem se zahryzává do panenského sněhu. V druhé skupině jdeme s Tondou, Vildou a Vládou. Nemluvíme, výška nám bere dech. Výstup technicky není těžký, ale v šesti tisících je tlak kyslíku již velmi nízký a tak 5—10 kroků, a pak nucená za-

stávka, hlava rozbolí a tma se před očima, hluboký předklon, 10—15 vděchů a výdechů a v hlavě se rozjasní a zase to jde kousek výše. A stále vzhůru, nemá to konce, odpočíváme častěji. A hory kolem a hřeben se níže a níže, jak my pomalu stoupáme výš a výš. Snažím se jít rychleji, ale nedostatek kyslíku mě nutí opět k pomalejšímu tempu.

Konečně dosahujeme dlouhým traversem hřebene a po něm pomalu vrcholu. Jsou zde už všichni, radost ve tvářích, československá a afghánská vlajka vlaje na cepínu v jihozápadním větru, bílý neposkvrněný vrchol je v několika minutách pobodán našimi cepíny a hroty stoupacích želez a našimi výškovými botami. Jistě za několik dnů slunce, mráz a nový sníh zahladí všechny stopy — ale vrchol Kala Pandži je navždy vrcholem československým, byla změřena jeho výška a zkorigována podle tabulek, jsou pořízeny snímky celého panoramatu, okolní štíty jsou změřeny libelou a byly zakresleny směry hřebenů a údolí.

Od jihozápadu se blíží nová fronta mračen a my musíme dolů. Strmou stěnou, hřebenem, dolů do našeho bivačů, dolů ledovou stěnou pod sedlem, do předsunutého tábora, do základního tábora a do údolí horního toku řeky Amu Darji, do Fajzabádu, do Kábulu, domů...

A tak se přece jen někdy stává, že člověku se vyplní jeho dávné sny. Když jsem před třiceti lety začal zlézat skalní stěny a útesy v pražské Šárce (dnes je Šárka na území Prahy), zdálo se mně neuskutečnitelným snem stát na vrcholu některé hory v Himálajích, v Hindúkuši. Alespoň spatřit v daleké bílé štíty nejvyššího horstva světa! Šárka, nekonečná léta okupace, po válce Tatry, Alpy, Kavkaz. Výstup na Montblank, zdolání Košťan Tau na Kavkazu. A teď stojíme s hochy na naší šestitisícovce a hledíme na to nekonečno hor kolem nás — na severu Pamír se štítem Karla Marxe a Majakovského, na západě sedmtitisícovky centrálního Hindúkuše, již všechny zlezené, na jihu nekonečné hřebenby hor v Pákistánu, Jammu a Kašmíru, Karakorum a Transhimálaje, na východě náhorní planiny Tibetu. Vilda fotografuje toto jedinečné panorama, které ještě nikdy nikdo z tohoto vrcholu neviděl ani nefotografoval, a náš zrak se stále a stále vrací k jihozápadu, jakoby fascinován nesmírným černým mrakem, mrakem letního monzunu, který pokrývá osmititisícové vrcholy Himálajů...